

JOXE AZURMENDI

Nik gerra zibila espero dut

Yo temo que si el PNV se pliega a las presiones de Madrid (y no sé si le queda otro remedio), el precio de esta raquítica autonomía sea una cruel guerra civil.

NIK GERRA ZIBILA ESPERO DUT

Sentitzen dut holaxe esan beharra: nik beltz ikusten dut etorkizuna. Eta gure arazoan Armada eta Marina bera konplikatu direlarik, lege absurduenak ere asmotan hartu (aprobatu egingo direla ematen du), etab., Estatua bere karga guztiarekin gure gain itzuli, eta orai denok atzera gabeko bidean sartu garela iruditzen zait. Pasa dugu Rubikoia. Honez gero aferrik izango da elkarrizketarik eta aipatzea Armadak ez dira izaten ohi gizartearen, Estatuaren, tratuetarako eta dialogorako tresnak. Zanpatzeko eta menderatzeko tresnak dira. Orai garbi dago: ez tratuturik eta ez dialogorik egongo da "terroristekin" (operazio honek ere frakasatu arte bederen). Orai "victoria o muerte" k agintzen du alde batetan eta "iraultza ala hil" ek bestean. Gerran gerrakoan bezala. Odola eta sua.

Hortik soluziorik ez dagoela, uste duen ni bezalako batentzat, zer espero dudan, galderak, zeren beldur naizen, esan nahi du.

MADRIL/ETA: ORAIN ARTEKO GERRA BERA, BAINA OKERRAGO

Beharbada ETA desegin liteke organizazio bezala. Madrilen hori pentsatzen dute nonbait eta hortik espero dute soluzioa. (Madril esanez Gobernu esan nahi dut, baina baita beste Alderdi estatalak eta Madrilgo prentsa ere, denak hortik ari bait dira azken boladan). Euskal Herrian, lehenengo, ez da asko sinesten, azken neurriok ETA desegitea lehenagokoek baino gehiago lortuko dutenik eta, bigarren, momentu batez dese-

ginda ere, soluzioa hori denik apenas inork uste du.

Metodo hauek lehen ere aski erabili dira eta begira zer fruitu eman duten. Bakea ez behintzat. ETAREN eta haren inguruko fenomeno politikoaren base soziala oraikoan ere ez da tiroka desegingo, hori seguru dago. Lemoiz dago, langabezia dago, Nafarroaren arazoa dago, euskararen agonia dago, Estatutuaren (edo faltaren) desengainua dago... presoak, torturak, kontrolak, etxean gaberdiko okupazioak inoren bila (egunak ez bait du beste ordurik), atentatuak, BVE.. Gauza gehiegi dago. Azken urteotan "ETA fenomeno" rekin ezer gertatu bada, geroz eta sare konplikatuago eta osoagoa bihurtu izatea da: orai badiu sustraiak, ez antifrankismoan eta abertzaletasun radikalean bakarrik, baina baita borroka sozialean ere, kulturean, ekologikoan, feministan, droga arazoan, etab. ETA zabaldu egin da. Eta badirudi hemendik aurrera demokraziaren defentsa bera ere, prentsa libertatearen defentsa esate baterako, etab., asumituz joango dela, geroz eta kanpo gehiagotan sustraiak boteaz. Kapital politikoa irabaziaz. Politika desastroso bati eskerrak, ETAK geroz eta kanpo sozial gehiago okupatzen du. "ETA fenomeno" geroz eta konplejoagoa eta zabalagoa da egunetik egunera, presentzia sozial geroz eta gehiago okupatzen du Euskal Herrian. Bere legitimazioa, galdu ordez, haunditu egiten du.

Hori dena, Madril beti enpeinaturik zebilen artean, inori ez beste alternatibarik uzteko, edo berarekin ETAREN kontra edo ETAREKIN MADRILEN kontra. Eta operazio horrek ez du

hemen batere ondo funtzionatzen. Bide horixe hartzen da berrito, ordea. Tejerazoaren ondoko neurriek nik ez dut uste desarroilo hau moztuko dutenik. Alderantziz uste dut. Beraz, uste dut Madrilek, bere interesen aldetik ere, gaizki jokatzen duela (nola eta nahi duena ez den gerra zibil bat geure artean probokatzea. Baina "paganoak" beti ere gu izango gara. Eta egun beltzak ikusi beharko ditugu.

BETIKO GERRAZ GEINERA GERRA ZIBILA

Tejerazoari erantzun egin behar zitzaion, bai. Baina nik ez dut uste erantzunak berdin-berdina izatea zeukanik Madrilen eta Donostian, esaterako. Halere gurutzada santu bat predikatzen da berrito tejerazoaren graziaz "por todo lo ancho de la piel del toro", demokraziaren alde eta Konstituzioaren alde, Estatuaren alde eta Espainiaren batasun biolaezinaren alde. Eta guzti-guztiek enplegatu beharra daukate Gurutzada honetan. Edo nirekin edo nire kontra. Koru bat eta denak ahobatez UCD baino irtenago PSOE. Fraga bera baino patriotago Carrillo. Meritoak egin beharra bait dago eta agudo gainera. Beste guztiei ere suhar berdina esijitzen zaie, Euskal Herriko Alderdiei bereziki, nahiz eta problema horiek hemen, sentitu bai, baina oso beste modu batetan sentitzen diren. Ez da onartzen diferentziarik.

Zer egin behar dute, demokrazia hau beren demokrazia ote den, eta Konstituzio hay beren Konstituzioa ote den, eta batasun biolaezinezko aberri hau beren aberria ote den, agian orai arte oso garbi-garbi

jakiteko modurik ere izan ez duten PNV, EE eta Alderdi horiek? Problema haundiena PNVerena da. "Anbiguitateak" utzi eta "uniformatze" eskatzen zaio.

honen prezioa gerra zibil beltza izango dela eta pagatu ere laster beharko dugula pagatu. Eta hori, Madril/ETA konfrontazioa baino besterik izango da.

beldurgarri bat elkarren kontra desarrolatu da gure artean, gorrotzoko biolentzi klima itsu bat sortuz, izpirituak apropos gerra zibil batetarako prestatzen ari bagina bezalaxe. Eten-gabeko elkarren salaketaz eta desfioz. Hitz biolentotan bakarrik ere ez gara geratu. Eta kuriosoa da: hasieran radikalen eta moderatuen kontrastapena bazirudien, azkeneko denak berdinak agertu dira. Radikalek radikalagotuz bukatu dute eta moderatuak ere moderazioaren estremo amorratu bitxi batetan eroriz, liberalismo izpirik ere gabe, edozein radikalismo zakarrenen agresibitate berdinez eta berdin intolerante. Xuriak eta gorriak, alde haundirik apenas geratu da. Denak dabilta sua dabilta.

Me gustaría poder decir que "la paz es aún posible en Euskadi", pero yo no veo cómo puede ser posible si casi todos andan empeñados en que sea imposible. Si la dinámica que llevamos años lleva a la guerra civil, yo no percibo ninguna fuerza social que nos pueda abrir otra vía.

Zer egingo du PNVec? Parte hartu beharko ote du Rinascita patriotiko horretan? Eta egiten ez badu, nola defendatuiko ditu —guztien kontra— eta desarroilatuko ditu —guztien kontra— instituzioak, dena eskatu behar diona eta ezer eman behar diona beti Madril izanik? Ez dakit. Ni neu ez naiz politikoa eta Alderdietatik eta Alderdien barruko informazio kanaletatik urrun nago aspaldi. Baina Madril/ETA konfrontazioan nik uste dut bistan dagoela Madril (Gobernua, Alderdiak, prentsa) presio ikaragarria egiten ari dela PNV bere gurdian sarrarazteko eta presio hau geroz eta gogorragoa izango dela. Gurdi hori, ordea, tanketa bat da orai. Zer gertatuko da, PNVec, nik behintzat ezertarako on ikusten ez ditudan azken neurriok, aoiatu behar izaten baditu? (Behar, esaten dut). Bestela ere, aspaldion oso situazio zailean egon da PNV, suaren eta espataren artean, ETA batetik eta Madril bestetik. Beharbada ez da Madrilen esku eroriko. Baina gauzek horrela jarraitzen badute, alde bietatik presioekin, ritmoa herri honetan ezartzen dutenak bi haiek dira, PNVec honi edo hari erreazioan, ez bere akzioan, ibili beharko du beti eta horrela ezingo du bere programa desarroilatu gizarte hau beregiteko eta, azkenean, antzu eta desbordatuta aurkituko da bere politikan. Independentzia zaila PNVec pretenitzen zuena. OPraikoan batez ere Madril ez da geratuko PNV derri- gor aldera makurtzeko eginahalak egin gabe. Eta badirudi dagoeneko, lehen zuen "bai batzuen eta bai besteen kontra" postura "anbiguo" hura azken honetan eboluzionatuz joan dela, "batzuen kontra" geroz eta tenteago jarriaz eta "besteen kontra" oso bigun-bigun bakarrik, H.d., PNV Madril aldera bildu dela. Eta horrek, segitzekotan, zer dakarren, geroak bakarrik esango digu.

Ni beldur naiz, PNV hortik badihora (eta ez dakit beste irtenbiderik ba ote duen), autonomia xuri

EUSKAL GIZARTEAREN BIPOLARKETA

Gerra zibila esaten dudanean zehatz gerra zibila esan nahi dut, beste ezer ez. Gerra zibila euskaldunon artean, metaforarik eta figura literariorik gabe eta orai artean zegoen gerraz gainera. odolez eta hildakoz. Honez gero ate aurean entzuten ditugun burrunbak gerra zibilekoak dira. Eta ordua da galdetzen hasteko, ebitatzerik badago, zer egin behar den ebitatzeko.

La operación con Madrid contra ETA o con ETA contra Madrid, no ha funcionado nada bien aquí. Pero se insiste de nuevo en este camino.

Sentitzen dut, honetan ere nik nahiko beltz ikusten dut. Tejerazoa eta azkenekoi neurriak probokatzen ari diren euskal gizartearen erdibiketara, lehendik zetorren etorri, orai radikaldu egin bada ere. Politikoen deklarazioetan, egunoroko prentsan, profesore jaunen eta jaun intelektua- len interbentzioetan, kazetetako polemiketan (arazo pribatuenak ere bar- katu gabe), probokazioen eskalada

Bakezaleek, ordea, frakasatu egin dutela, esango nuke. Nahiago nuke nik ere sinestu "bakea oraino posible dela Euskadin". Baina ez dut ikusten nola izan behar duen posible, ia denak enpeinatuta badabilta in- posible izan dadin. Daramagun di- namikak gerrara bagaramatza, beste irtenbide bat ireki lezakeen indar so- zialik ez dut nik inon somatzen (Eliza, intelektualak, Alderdien bat, erre- sistenzia zibila, edozer gauza). Nik ez dut ikusten.

Aspaldi da Euskal Herrian ho- lakoak aipatzen direla. ETA sortu zenean bertan Gandhi asko aipatzen zen Euskal Herrian. Ez da aspaldi PNVec berak erresistentzia zibila aho- tan zerabilela. Orai ez du gehiago aipatzen. Zerbaitegatik ere, inoiz ez da posible izan proiektuok errealtate bihurtzea. Agian gaur ez da oraino beranduegi. Baina niri zail egiten zait sinestea, orai artean ezin izan duguna orai hobeto egin dezakegu- nik, baldinkizun are txarragoetan.

Biharkoak biharko utzita, orai tokatzen dena, orai zerbait egitea da. Alegia, orai tokatzen dena, bakea nola den posible bilatzea izango litza- teke, itxaropen ororen kontra ha- lere itxaroten saiatuz. Edo behintzat zer egin litekeen pentsatzea, gerra honek denok kiskal ez gaitzan erre- medio gabe. Haragian hala izpirituan Nik neuk ez dakit. Eta harritzen nau- na da, horrela egon, eta halere inork ez dirudiela egiaz bakeagatik oso preokupatuta, kontrarioari metroz- metro eta putadaz-putada terrenoa jateagatik baino. Beharbada gerra ia- danik hasia delako.

Me extraña comprobar que, estando como estamos, la preocupación principal sea comer el terreno al contrario. Quizá ésta sea la señal de que la guerra civil ha comenzado.